

TANMENETJAVASLAT

Életvitel és gyakorlati ismeretek

4. osztály

óraszám	Tananyag	Tanulói tevékenység	Fogalmak	Eszközök
ÖLTÖZKÖDÉS, TESTÁPOLÁS				
1–2.	Apróbb ruhadarabok mosása (fehérnemű, zsebkendő, zokni)	Ruhadarabok megnevezése, szétválogatása fajta, szín és szennyezettség szerint... A mosás lépéseinek megtanulása felnőtt segítségével. Önálló gyakorlás	ruhadarab, izzadság, felsőruházat, fehérnemű, szennyezés, a mosás lépéseinek elnevezése	műanyag lavór, mosópor, öblítő, ruha-csipeszek... tk. 3-4. o.
3–4.	Egyszerű karbantartó munkák vasalás, hajtogatás, gombfelvarrás, a ruházat portalanítása	Vasalás elsajátítása egyszerűbb ruhadarabokon, felnőtt segítségével. Kisebb ruhadarabok hajtogatásának gyakorlása, ruházat portalanítása. Gombfelvarrás megtanulása 2 lyukú gombbal.	karbantartó munka, vasalás – vasaló, hajtogatás, portalanítás, gombfelvarrás	vasaló, vasalódeszka, ruhakefe, gomb, cérna, tű, olló tk. 5-6. o.
5–6.	Testápolás – A test tisztántartása	A tanult ismeretek bővítése, rögzítése	kézmosás, fürdés, fogmosás, fésülködés, körömápolás, hajmosás, a tisztálkodáshoz szükséges eszközök neve	tk. 7-8. o.
7.	A köröm gondozása	Beszélgetés Képek időrendbe állítása (a körömápolás mozzanatait ábrázolja)	szarulemez, külső hatás, fertőzésveszély, kézápoló krém	tk. 9. o. képek
8.	Hajápolás, hajmosás	A hajápolás eszközeinek helyes használata. Annak elsajátítása, hogy többféle típusú haj van, s azokhoz megfelelő sampont kell használni	a hajápolás eszközeinek megnevezése hajtípusok elnevezése sampon, hajápolás	tk. 10. o.
MUNKATEVÉKENYSÉGEK				
9–10.	Részvétel a családi munkában	Beszélgetés, a tk. képein látottak megnevezése, leírása, egyéni beszámolók meghallgatása	konyha, étkezés, mosás, takarítás, kerti munkák	tk. 11-13. o.

óraszám	Tananyag	Tanulói tevékenység	Fogalmak	Eszközök
11–13.	Szolgáltatások igénybevétele Bolt, közért	Beszélgetés. Látogatás az iskola közelében lévő legalább 2 élelmiszerboltba. Adott, (előre megbeszélte) árucikkek megkeresése, árának felírása, visszaérkezve ennek összevetése. Egyszerű reggeli étel összeállítása. A szükséges alapanyagok közös megvásárlása, az étel közös elkészítése	élelmiszerbolt, ár, összevetés, reggeli, alapanyag	tk. 14. o. , tk. 16. o. bevásárló lista, „adatlap” az árak összehasonlításához
14–15.	Szolgáltatások igénybevétele Gyógyszertár	Szituációs játék: orvosnál majd a gyógyszertárban. Látogatás a közeli gyógyszertárba. Megfigyelések előre megbeszélte szempontok alapján.	orvos, gyógyszertár, recept	tk. 14. o.
16–17.	Szolgáltatások igénybevétele Posta	Beszélgetés. Látogatás a közeli postahivatalba, az ottani dolgozók munkájának megfigyelése. Szituációs játék. Képeslap és levélboríték címzésének megtanulása	posta, képeslap, levélboríték, címzés, feladó, címzett	tk. 14-15. o. borítékok
18.	A témakör rendszerezése, ismétlése	Beszélgetés. Szituációs játékok, képeslap önálló megírása	szituációs játék, szerepek	képeslap, bevásárló lista, „bolti áruk” – jelképesen, gyógyszeres dobozok
TERVEZÉS, ÉPÍTÉS				
19.	Építőelemek illesztése, egyensúlya	Építőelemek egymáshoz illetve egymásra illesztése	illesztés, egyensúly	tk. 17-18. o. építőköcskák
20.	Építés síkra, látszati rajz alapján	Építés rajz alapján	látszati rajz	tk. 19. o. építőköcskák
21–23.	Belső tér modellezése papír berendezési tárgyakkal	Az előző tanévben készített tereptárgykból település felépítése Belső tér modellezése a tk.-ből kivágott és összeállított papír berendezési tárgykból	lakóház, tereptárgy, berendezési tárgy	tk. 21-27. o. A/4-es karton v. rajzlap, olló, ragasztó, színes ceruzák

óraszám	Tananyag	Tanulói tevékenység	Fogalmak	Eszközök
24.	A szerelődoboz elemei. Szerszámok használata. Az elemek összeillesztésének módjai	Szerelőelemek összeillesztése	A szerelődoboz elemeinek elnevezése	tk. 28. o. szerelődobozok
ANYAGOK ÉS ÁTALAKÍTÁSUK				
25.	PAPÍRMUNKÁK Csomagolás	Füzet és könyv csomagolása	könyv borító	tk. 29. o. csomagolópapír
26.	Díszcsomagolás. Különböző csomagolásmódok	Különböző formájú és méretű ajándéktárgyak csomagolása, díszítése	csomagolás, rafia	tk. 30. o. különböző csomagolópapírok, olló, cellulux, rafia, aszalt gyümölcs, gyöngy, szárított levél és virág
27–28.	Szövött papírkosár	Színes papírcsíkok hajtogatása, fűzése	fűzés, hajtogatás	tk. 31-32. o. rózsaszín, fehér, kék papírcsíkok, olló
29–30.	Talicska	Sablon segítségével a talicska részeinek átmásolása, összeállítása	sablon, mérés, karcolás	tk. 33-35. o. barna karton, háztartási csomagoló papír, sajtos doboz, olló, ragasztó, hurkapálca, ceruza, kés, parafa dugó
31–32.	Vitorlás hajó	Sablon segítségével a hajó részeinek átmásolása, összeállítása	egyenletes, korlát, kötőelem, vitorla	tk. 36-38. o. műszaki rajzlap, ceruza, olló, ragasztó, hurkapálca, sajtos doboz, fogvájó, sóliszt
33–34.	Papírcsizma	Sablonok körülrajzolása, színes papír darabolása. Csizma összeállítása, színes papírral történő bevonása	sablon, kitámasztás, sodrott zsinór, építőelem	tk. 39-41. o. csomagolópapír, rajzlap, ceruza, olló, építődoboz elemei
35–36.	Képkkeret cserélhető képekhez	Vonalzó segítségével mért és kivágott részekből a képkkeret összeállítása, majd díszítése	támasz, decoupage ragasztó	tk. 42-43. o. fehér karton, színes karton, papírszalag, olló, ragasztó, kavics, ceruza, vonalzó, szivacs
TEXTILMUNKÁK				
37.	Varrás	Ismerkedés az öltésformákkal	öltésformák elnevezése	tk. 44. o.

óraszám	Tananyag	Tanulói tevékenység	Fogalmak	Eszközök
38–39.	Szálbehúzásos terítő	Papíron a terítő mintájának megtervezése, majd a színes szálak behúzása, a minta alapján	szál, csomó, rojt, kongré, szalag	tk. 45. o. kongré anyag, olló, tű, kétféle kékszínű fonal
40–41.	Tűpárnák	A filcanyagokból, sablon alapján a tűpárnák részeinek nyírása, kitömése, összevarrása	csészelevél, pelenkaöltés	tk. 46-47. o. sárga, piros, barna, zöld és fekete filcanyag, olló, ragasztó, tű, cérna, háztartási vatta
42.	Kékfestő (textil) könyvborító	Mérés; jelölés szabókrétával, nyírás, hajtás, sarkok összevarrása	szabó kréta	tk. 48. o. kékfestő anyag, szabókréta, olló, tű, cérna
43.	Kulcstartó filcanyagból	Mérés vonalzó segítségével; a részek rögzítése gombostűvel; a kulcstartó körbevarrása pelenkaöltéssel; kulcs „befűzése” a tartóba	mérés, zsinór, pelenkaöltés	tk. 49. o. zöld filcanyag, vonalzó, olló, tű, cérna
44–45.	Krokodil (1.) Kígyó (2.) (Valamelyik a kettő közül vagy mindegyik a szabadon felhasználható órák terhére)	A sablon alapján kivágott részek ragasztása, összeillesztése, varrása (ahol kell). Mozgatás kivitelezése	nehezék	tk. 50-51. vagy 52-53. o. (1) zöld, fehér, sárga filcanyag, hurkapálca, tű, cérna, olló, ragasztó, rizs (2) zöld, barna, piros, fehér filc, olló, ragasztó, gémkapocs
46–47.	Mozgatható nyuszik	A munkadarab részeinek elkészítése sablon segítségével; a részek összeállítása	hátlap, miltonkapocs	tk. 54-55. o. zöld és fehér karton, fehér és narancssárga filcanyag, olló, ragasztó, egész bors, gyógyszeres „doboz”, ceruza
48.	Zsinór sodrása	Sodrás	csavarás, sodrás	tk. 56. o. vonalzó, olló, piros és kék színű fonal
FÉMEK VIZSGÁLATA				
49.	Röviden a fémekről	Fémek vizsgálata meghatározott szempontok alapján	érc, bányászat, olvasztás	tk. 57-58. o.

óraszám	Tananyag	Tanulói tevékenység	Fogalmak	Eszközök
50.	Díszek huzalból	Pillangó és virág készítése	damil	tk. 58. o. hungarocell, tempera, festék, gémkapcsok, kés, olló, ecset, fogók, damil
FAMUNKÁK				
51-52.	Egyenes virágkaró	Tervezés, előrajzolás, a minta bevésése reszelővel, a lécs hegyezése, csiszolás, lakkozás	tervezés, előrajzolás	tk. 59. o. lécs, vonalzó, fűrés, ceruza, reszelő, kés, ecset, csónaklakk, csiszolópapír
53-54.	„V” alakú virágkaró	Tervezés, előrajzolás, minta bevésése; a lécs hegyezése, csiszolás, lakkozás, összeállítás	tervezés, előrajzolás	tk. 60. o. lécs, vonalzó, fűrés, ceruza, reszelő, kés, ecset, csónaklakk, csiszolópapír
55-56.	Ugráló bohóc	Sablonok elkészítése kartonból, azok textillel való borítása, testrészek összeállítása. Lécek összeszögelése. A teljes munkadarab összeállítása	sablon, összeszögelés	tk. 61-64. o. karton, különböző színű textilek, lécs, olló, ragasztó, ceruza, szívószál, ecset, alapozó, festék, kalapács, tű, cérna, miltonkapocs, gyöngyök
MŰANYAG HASZNOSÍTÁSA				
57.	Tárolódoboz mintás textilbevonattal	Mérés (textil, flakon) ragasztás	magasság, mérés, textil	tk. 65. o. rajzlap, olló, ceruza, vonalzó, ragasztó, textil anyag, műanyag flakon
58.	Műanyag doboz bevonása egyszínű textillel	Mérés; karton bevarrása a textil anyagon. Az így kapott csíkkal a műanyag doboz bevonása	kerület, fércöltés	tk. 66. o. textil anyag, karton, tű, cérna, olló, ragasztó, bonbonos doboz
59.	Papírzsebkendő-tartó	Mérés; nyírás; az anyag rögzítése gombostűvel; a jelölt vonalak végigvarrása jelölő öltéssel	jelölő öltés	tk. 67. o. textil, vonalzó, ceruza, olló, tű, cérna
60.	Dupla forgó	Mérés; a forgó összeállítása a tk. ábrái alapján	elforgatás, benyírás, csúsztatás	tk. 68. o. műanyag dossziék (zöld és piros színű), vonalzó, hurkapálca, olló, filctoll, gombostű, parafa dugó

óraszám	Tananyag	Tanulói tevékenység	Fogalmak	Eszközök
61–62.	Bababútor flakonokból textilbetéttel	A bútorok alapjának elkészítése flakonból. Az ágybetétek varrása, szivaccsal történő kitömése	jelölő öltés, boszorkány öltés	tk. 69-70. o. színes textil, szivacs, olló, ragasztó, tű, cérna, vajkrémes és ásványvizes flakonok
KÖZLEKEDÉS				
63–64.	A vasút és a vonat rövid története	Ismerkedés a vasút feltalálásával és annak történetével	szállító eszköz, kötött pálya, postakocsi, XX. század, gőzmozdony, szennyező anyag, fűtő, villamos energia	tk 71-73. o.
65.	A pályaudvar Jelzések, információk	Lehetőség szerint látogatás a közeli pályaudvarra. A jelzések, információk értelmezése	parasztudvar, léckerítés, menetrend	tk. 74-76. o.
66.	Közlekedési helyzetek Udvarias, biztonságos közlekedés	Közlekedési helyzetek értelmezése. Szituációs játék: vonaton	csomag, csomagtartó, menetjegy	tk. 77. o.
67–68.	A helyi közlekedés eszközei falun és városban. Közlekedési helyzetek modellezése	Falusi és városi közlekedés jellemzése, összehasonlítása	falu, város, helyi sajátosságok	tk. 78-79.o.
69–74.	Szabadon felhasználható órák: – Erdei iskolára – Tanulmányi sétára – Kirándulásra – Múzeumlátogatásra...			